

Lentoaseman aurinkopuisto - Suunnittelutarveratkaisupäätös

Tekninen lautakunta 31.03.2022 § 30
355/10.00.02.02/2021

Valmistelija

Petri Miettinen, tekninen johtaja, p. 040 661 4342

Ilmatar Oy ja Joroisten kunta ovat tehneet maanvuokrasopimuksen kunnan omistamasta n. 10 ha:n alueesta Joroisten lentoaseman ja kiitoradan lounaispuolelta. Sopimuksen tarkoituksena on mahdollistaa aurinkoenergiapuiston rakentaminen alueelle. Ilmatar Oy on jättänyt asiaa koskevan suunnittelutarveratkaisuhakemuksen Joroisten kunnalle.

Hakemuksen johdosta kuultiin naapureita kirjeitse sekä kuuluttamalla hankehakemus Joroisten Lehdessä 24.2 – 10.3.2022. Lisäksi pyydettiin lausunnot pelastuslaitokselta, ympäristötoimelta ja rakennusvalvonnalta. Naapureilta ei tullut huomautuksia. Lausuntoja saatiin kolme kappaletta.

Hankkeessa on tarkoitus rakentaa n. 10 ha alueelle aurinkoenergiapuisto, jonka maksimiteho on 10 MWp. Alue sijoittuu Joroisten kirkonkylän yleiskaava-alueelle ja siellä lentoliikenteen alueelle (LL). Aurinkopaneeleiden etäisyys kiitotiestä on riittävän suuri, jotta niistä ei aiheudu haittaa lentotoiminnalle tai sen kehittämislle. Alue on kiitotien reuna-alueita, jossa pääosin on sallittua kasvattaa vain hyvin matalaa puustoa. Aurinkosähköjärjestelmä liitetään alueella olevaan Savon Voiman muuntajaan.

Lupahakemus on oheismateriaalina ja asemapiirustus sekä leikkauspiirustus ovat liitteenä.

Saadut lausunnot

Saatujen lausuntojen pääkohdat *kursiivilla* ja niiden johdosta suoritettavat toimenpiteet ja huomiot **tummennetulla tekstillä**.

Pelastuslaitos:

”Suunnittelussa on arvioitava pelastuslaitoksen harjoitusalue toiminnasta (mm. savu- ja nokipäästöt) aiheutuvat riskit aurinkosähköjärjestelmän toiminnalle.”
Annetaan määräys esittää arvio harjoitusalue toiminnasta aiheutuvista riskeistä rakennuslupahakemusasiakirjoissa.

”Yli 35A:n voimalakenttä on tarkoituksenmukaista sijoittaa vähintään 15 m päähän rakennuksista.”

Annetaan määräys esittää aurinkopuiston rakenteiden etäisyys rajoista ja rakennuksista rakennuslupahakemusasiakirjoissa.

”Pelastustoiminnan kannalta tällaisen voimalakentän sijoituksessa tulee huomioida myös pelastustieväylät sen lähelle, lähestymissuunnat useammasta suunnasta, mahdollisuus kiertää kenttä ympäri sekä tarvittavat huoltokäytävät paneeliryhmien välille. -Pelastuslaitokselle tulee järjestää vähintään kaksi vaihtoehtoista lähestymissuuntaa pelastustien (sammutusauton) mitoituksen täyttävillä ajoyhteyksillä.”

Annetaan määräys esittää aurinkopuistoalueen tiestö/kulku- ja huoltoväylät/pelastustiet rakennuslupahakemusasiakirjoissa.

”Aurinkopaneelien alueella kulkevat kaapelireitit suojataan mekaanisesti ja merkitään riittävän näkyvästi.

-Aurinkopaneelijärjestelmä tulee varustaa kytkimellä, jolla aurinkopaneelit voidaan erottaa muusta sähköverkosta. Kytkin tulee sijoittaa helposti tavoitettavaan paikkaan. Lisäksi jokainen aurinkopaneeliryhmä varustetaan erotuskytkimellä.

-Aurinkosähköjärjestelmän (erityisesti paneeliston) kiinnityksen mitoituksessa huomioitava myös poikkeukselliset tuuli- ja lumikuormat.

-Paikallinen pelastusviranomais (Joroisten palomestari) kutsuttava alueen rakentamiseen liittyviin katselmuksiin.

-Pelastuslaitokselle laadittava aurinkosähköjärjestelmän tietokortti

-Perehdyttäminen/koulutus ja tutustuminen järjestettävä lähimpien paloasemien henkilöstölle ennen käyttöönottoa.”

Annetaan määräys, että yllä mainitut Pelastuslaitoksen huomiot on otettava huomioon rakennuslupahakemusasiakirjoissa tai huomion tyyppistä riippuen rakennusvaiheessa.

Rakennusvalvonta:

”Rakennusvalvonta pitää suositeltavana tämän kokoluokan aurinkoenergiapuistojen käsittelyä ensisijaisesti ensin kaavalla, mihin sisältyisi laaja vaikutusten arviointi useasta näkökulmasta. Lisäksi rakennusvalvonta pyytää kiinnittämään huomiota lentokenttää koskevaan maakuntakaavan EKK-aluemerkintään ja sen suunnittelumääräykseen.”

Kiinteistöverolain §14 mukaan: ”Kunnanvaltuusto voi määrätä erikseen veroprosentin, jota sovelletaan voimalaitokseen sekä ydinpolttoaineen loppusijoituslaitokseen kuuluviin rakennuksiin ja rakennelmiin. Täksi veroprosentiksi voidaan määrätä enintään 3,10. Edellä 1 momentissa tarkoitettua veroprosenttia voidaan soveltaa vain, jos voimalaitoksen nimellisteho ylittää 10 megavolttiampeeria.” Hakemuksen kohteena olevan aurinkopuiston nimellisteho on alle 10 megavolttiampeeria, eikä puisto siten verottajan näkökulmasta ole voimalaitos (=yleinen kiinteistöveroprosentti). Hankkeen mittakaavaa ajatellen kaavamuutos, jossa alueen käyttötarkoitus muutettaisiin esim. merkinnälle EN (energiahuollon alue), ei vaikuta tarpeelliselta ja asia voidaan siten ratkaista suunnittelutarveratkaisulla. Suunnittelutarveratkaisumenettelyyn sisältyy laaja osallisten ja naapureiden kuuleminen sekä lausuntopyyntö. Hanke on jo alustavasti käsitelty Joroisten kunnanvaltuustossa 13.12.2021 §82, Kaavoituskatsaus 2021.

Ote kaavoituskatsauksesta:

Kirkonkylän osayleiskaava käsittää Joroisten kirkonkylän asemakaavoitetun alueen lisäksi mm. Joroisten lentokentän alueen. Lentokentän kaavamerkintä on LL (Lentoliikenteen alue). Kunnan omistuksessa on kiitotietä ympäröivät maa-alueet, joilla sijaitsee mm. lentoasematerminaalin rakennukset sekä Joroisten satama. Muilta osin ao. reuna-alueet ovat joko maa- tai metsätalouskäytössä. Kunnan tahtotilana on kehittää ja tehostaa reuna-alueiden käyttöä esim. aurinkoenergian tuotantoalueina eli ns. aurinkopuistoina. Kehittäminen aloitetaan aurinkopuistojen rakentamisen alkuvaiheessa suunnittelutarveratkaisulla ja myöhemmin puistojen mahdollisesti laajentuessa yleiskaavatarkastelulla.

Maakuntakaavan merkintä (Etelä-Savon maakuntakaavassa) EKK (elinkeinojen kehittämisen kohdealue) on lisätty maakuntakaavaan Joroisten kunnan itsensä toiveesta. Kyseessä on lentokenttää ympäröivän alueen (sis. 5-tien kirkonkylän risteysalue, venesatama, Kartanogolfin alue ja Kotkatharjun ulkoilualue) kehittämistoimien mahdollistamisesta. Kehittämistoimia ei ole eritelty tai yksilöity , vaan

kyseessä on alueen kehittämispotentiaalin tunnistaminen suhteessa yhteiskunnan kehittymisen suuntaan. Lentokentän alue, jolle myös suunniteltu aurinkopuisto sijoittuu, on Joroisten kirkonkylän osayleiskaavassa merkinnällä LL (Lentoliikenteen alue). Aurinkopuisto ei ilmailualan asiantuntijoiden eikä Puolustusvoimien mukaan häiritse lentotoimintaa eikä estä sen kehittämistä alueella. Pienten lentopaikkojen kehittäminen on tulevaisuuden skenaarioiden mukaan sähköisen lentoliikenteen ja etälennonvalvonnan kehittämistä. Lentopaikkojen kehittämiseen on haettavissa vuotuisia investointiavustuksia. Ilmailualan asiantuntijoiden mukaan avustukset keskittyvät tulevaisuudessa juuri lentotoiminnan sähköistymisen tukemiseen. Aurinkosähkön tuotanto alueella näin ollen edistää lentopaikalle haettavien valtionavustusten myönteisiä päätöksiä ja siten samalla se tukee elinkeinojen kehittämistä alueella kuten kunnanvaltuusto on maakuntakaavamerkinnällä tavoitellutkin. Yleiskaavan LL-alueella ei ole syytä muuttaa tälläkään perusteella. Muualla maakuntakaavamerkinnän VKK-alueen sisällä voi olla tarvetta laatia/muuttaa yleis- tai asemakaavaa, mutta jokainen kehittämistoimi tullaan ratkaisemaan tarkemman alueen, tilanteen ja tarpeen mukaan. Hanke ei edellä esitetyin perusteluin aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle.

”Hakemuksesta ei selviä aurinkopaneelikentän ja sen kiinteiden rakenteiden etäisyydet kiinteistöjen rajoihin ja yksityistehin. Niin ikään hakemuksesta ei selviä, kuinka sähkösyöttö sähköverkkoon aiotaan ratkaista tai onko tarvetta muuntajalle.”

Suunnittelutarveratkaisupäätöksessä tullaan antamaan määräys esittää rakennuslupahakemuksessa aurinkopaneelikentän ja sen kiinteiden rakenteiden etäisyydet kiinteistöjen rajoihin ja yksityistehin sekä osoittaa sähkön syöttölinjan sijainti sähköverkkoon muuntajineen.

”Hakemuksessa tulisi lisäksi esittää muun tarpeellisen ohella aurinkopaneelikenttien pintarakenne, niiden tasaus ja korkeusasemat jälkeen rakentamiseksi. Mikäli pinta tulee päällystettäväksi, on kiinnitettävä huomiota hulevesien hallittuun johtamiseen. Mikäli pinta jää sorapintaiseksi, tulee kiinnittää lisäksi huomiota mahdollisiin tuulen myötä tapahtuviin pölyvaikutuksiin.”

Suunnittelutarveratkaisupäätöksessä tullaan antamaan määräys esittää rakennuslupahakemuksessa pintarakenteet korkeusasemineen ja hulevesisuunnitelmineen sekä esittää arvio mahdollisista pölyvaikutuksista.

”Aurinkopuiston ympäristövaikutuksia olisi tarkasteltava muun ohessa vaikutuksilla maisemaan ja tuuliolosuhteisiin sekä maa- ja metsätalouden harjoittamiseen yleiskaavan mukaisella M-alueella.”

Aurinkopuiston rakenteilla on vaikutusta maisemaan kuten millä tahansa muullakin rakennustoimenpiteellä. Aurinkopaneelikentän rakenteet ovat kuitenkin suhteellisen matalia (n. 5 m) ja aluetta ympäröi kiitotien suuntaan verkkoaita, etelässä (Joroisselän suuntaan) metsäalue ja lännessä metsäalue, mutta pohjoispäässä ei ole suojapuustoa. Aurinkopaneelien mahdollinen välike (auringosta) suuntautuu paneelien rintamasuuntaan eli etelään kun taas kiitotien lähestymissuunta ilma-aluksille on kaakon suunnasta. Aurinkopaneelien rintamasuunnassa sijaitsee yksi maatila 300-500 metrin päässä paneeleista, mutta välissä sijaitsee metsää suojapuustona sekä Pelastuslaitoksen harjoittelualue. Aurinkopuiston ympärille voidaan määrätä istutettavaksi matalaa

paneelien toimintaa häiritsemätöntä puustoa tarvittaessa. Tuuliolosuhteisiin ei matalilla rakennelmilla ole vaikutusta kuin aivan paneelien välittömässä läheisyydessä. Aurinkopuisto ei vaikuta ympäröivien M-alueiden maa- ja metsätaloukseen. Hanke ei edellä esitetyin perustein johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Ympäristötoimi

"Ympäristöviranomaisella ei ole tiedossa, että ko. alueella olisi erityisiä luontoarvoja tai että alueen luontoarvoja olisi kartoitettu missään vaiheessa."

Alueen luontoarvot on selvitetty Kirkonkylän osayleiskaavaa laadittaessa v. 2005. Selvityksen mukaan lentoliikenteen alueella rantavyöhykkeellä on arvokas luontoalue no. 6, Haapalahden rantaluhat ja ruovikot. Alueen raja ei ulotu suunnitellun aurinkopuiston alueelle vaan päättyy n. 200 etelämmäksi. Satamaan menevän tien lounaispuolella on arvokas luontoalue no. 4, Harjumäenhan tervaleppäkorpi. Aurinkopuisto ei sijoitu em. alueelle. Hanke ei edellä esitetyin perustein vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista.

"Suunnittelutarveratkaisuhakemuksesta ei tule esille, kuinka alueelta lähtevät voimajohdot tulevat sijoittumaan tai onko ne tarkoitus kaivaa maahan vai vetää maanpäällisinä... Myös mahdollisen muuntajan sijoittuminen tulisi käydä ilmi viimeistään rakennuslupavaiheessa."

Annetaan määräys esittää voimajohtojen sijainti ja asennustapa sekä muuntajan sijoittuminen rakennuslupahakemusasiakirjoissa.

"Harjoitusalueen maaperästä on todettu PFAS-yhdisteitä, joita on käytetty mm. sammutusvaahdoissa. On mahdollista, että tuulen mukana yhdisteitä on voinut kulkeutua harjoitusalueen ulkopuolelle vähäisessä määrin.... Yhdisteet kulkeutuvat siis helposti mm. hulevesien mukana alapuoliseen vesistöön, eli tässä kohteessa Joroisselkään.... Kulkeutumisen riski kasvaa jos PFAS-yhdisteitä sisältävää maaperää muokataan.... Varovaisuusperiaatteen nimissä tulisi kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että maata kaivellaan mahdollisimman vähän näillä alueilla. Paalutuksen yhteydessä nousseet maamassat voisi näkemysemme mukaan jättää paikoilleen alueelle."

Annetaan määräys esittää suunnitelma/selvitys maanrakennustöiden suorittamisesta turvallisesti välittömästi aurinkopuiston harjoitusalueeseen rajoittuvilta osilla rakennuslupahakemusasiakirjoissa. Samalla esitettävä suunnitelma hulevesien käsittelystä. On huomioitava, että aurinkopuiston läpikulkeva valtaoja on tärkeä yläpuolisten alueiden kuivatuksessa eikä aurinkopaneelien sijoittumisella pidä estää valtaojan kunnossapidossa tarvittavia välttämättömiä tulevia ruoppauksia.

"Aurinkopuiston alueen 2 ja osittain alueen 1 osalta rakennuslupavaiheessa tulee huomioida hankkeen sijoittuminen tulva-alueelle. Mahdollista muuntajaa ei tule sijoittaa tulvanalaiselle alueelle."

Annetaan määräys esittää suunnitelma alueen pintarakenteista korkeusasemineen sekä mahdollisen muuntajan/muiden rakennelmien sijoittumisesta rakennuslupahakemusasiakirjoissa. Hakija on velvollinen selvittämään ja varautumaan tulvariskin mahdollisuuteen.

Esittelijä

Tekninen johtaja Petri Miettinen

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta päättää antaa Ilmatar Oy:lle myönteisen suunnittelutarveratkaisupäätöksen koskien aurinkoenergiapuiston rakentamista kiintesitölle 171-403-11-5.

Päätökseen sisältyy seuraavat ehdot:

- rakennuslupahakemusasiakirjoissa on esitettävä saadut lausunnot huomioiden aurinkopuiston rakenteiden etäisyys rajoista, rakennuksista ja yksityisteistä, tiestö/kulku- ja huoltoväylät/pelastustiet, sähkön syöttölinjan sijainti ja asennustapa sähköverkkoon muuntajineen, pintarakenteet korkeusasemineen ja hulevesisuunnitelmineen sekä arvio mahdollisista pölyvaikutuksista

- Muut lausunnoissa esitetyt huomiot ja vaatimukset on otettava huomioon rakennuslupahakemusasiakirjoissa tai toimenpiteen tyypistä riippuen rakennusvaiheessa.

- suunnittelutarveratkaisu on voimassa yhden vuoden päätöksen antopäivästä, jonka aikana hankkeelle on haettava rakennuslupa.

Päätöksen perustelut:

- Hakemuksen mukainen rakentaminen ei aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle, vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista, vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista eikä johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Päätös

Tekninen lautakunta hyväksyi teknisen johtajan päätösehdotuksen.
